

**BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
COMITETUL EXECUTIV**

**HOTĂRÂREA nr.44
din 26 februarie 2020
(în vigoare din 01.10.2020)**

ÎNREGISTRAT:
Ministerul Justiției
al Republicii Moldova
nr.1543 din 5 martie 2020
Ministru ___Fadei NAGACEVSCHI

**Pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de acoperire
a necesarului de lichiditate pentru bănci**

În temeiul art.27 alin.(1) lit. c) din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.297-300, art.544), cu modificările ulterioare, art.76 alin.(1), (2) și (4) și art.84 din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.434-439, art.727), cu modificările ulterioare, Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul privind cerințele de acoperire a necesarului de lichiditate pentru bănci (se anexează).
2. Pct.3 din capitolul II, pct. 2 din capitolul III și capitolul V din Regulamentul cu privire la lichiditatea băncii (aprobat de Consiliul de Administrație al Băncii Naționale a Moldovei, proces-verbal nr.28 din 08.08.1997) se abrogă începând cu 1 ianuarie 2022.
3. Regulamentul indicat la punctul 1 din prezenta hotărâre intră în vigoare la 1 octombrie 2020.
4. Prin derogare de la pct. 3 din prezenta hotărâre, prevederile regulamentului indicat la pct.1 din prezenta hotărâre referitoare la supravegherea pe bază consolidată a băncilor, efectul de levier pentru bănci și tratamentul riscului de credit al contrapărții pentru bănci se vor aplica din data intrării în vigoare a actelor normative respective.

**PREȘEDINTELE
COMITETULUI EXECUTIV**

Octavian ARMAȘU

REGULAMENT PRIVIND CERINȚELE DE ACOPERIRE A NECESARULUI DE LICHIDITATE PENTRU BĂNCI

Prezentul regulament transpune art.1 lit.c), art.411, art.412 alin.(1) și (2), art.414, art.415 alin.(1) și (2) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr.648/2012, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 176 din 27 iunie 2013, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul delegat (UE) 2015/62 al Comisiei din 10 octombrie 2014, precum și transpune parțial Regulamentul delegat (UE) 2015/61 al Comisiei din 10 octombrie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr.575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cerința de acoperire a necesarului de lichiditate pentru instituțiile de credit (Text cu relevanță pentru SEE) publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 11 din 17 ianuarie 2015.

CAPITOLUL I DISPOZIȚII GENERALE

Secțiunea 1

Aplicarea cerințelor de lichiditate

1. Prezentul regulament stabilește reguli pe care trebuie să le îndeplinească băncile persoane juridice din Republica Moldova, precum și sucursalele din Republica Moldova ale băncilor din alte state (în continuare – „bănci”) în scopul definirii și calculării cerinței de acoperire a necesarului de lichiditate, ca raport între rezerva de lichidități și ieșirile nete de lichidități ale băncii în decursul unei perioade de criză gravă (în continuare – „criză”) de 30 de zile.

2. Băncile respectă pe bază individuală dispozițiile prezentului regulament.

3. Băncile îndeplinesc, în măsura și potrivit metodelor prevăzute în reglementările Băncii Naționale a Moldovei (în continuare – „BNM”) aferente supravegherii pe bază consolidată a băncilor cerințele prevăzute în prezentul regulament pe baza situației lor consolidate și toate dispozițiile următoare:

1) activele din alte state care îndeplinesc cerințele prevăzute la capitolul II și care sunt deținute de o filială din alt stat nu sunt recunoscute ca active lichide în scopuri consolidate în cazul în care nu îndeplinesc condițiile necesare pentru a fi considerate active lichide în temeiul legislației naționale a statului respectiv care stabilește cerința de acoperire a necesarului de lichiditate;

2) ieșirile de lichidități dintr-o filială din alt stat cărora li se aplică, în temeiul legislației naționale a statului respectiv care stabilește cerința de acoperire a necesarului de lichiditate, rate de ieșire mai mari decât cele menționate la capitolul III fac obiectul consolidării în conformitate cu ratele mai ridicate prevăzute de legislația națională a statului respectiv;

3) intrările de lichidități într-o filială din alt stat cărora li se aplică, în temeiul legislației naționale a statului respectiv care stabilește cerința de acoperire a necesarului de lichiditate, rate de ieșire mai mici decât cele menționate la capitolul III fac obiectul consolidării în conformitate cu ratele mai scăzute prevăzute de legislația națională a statului respectiv;

4) la nivel consolidat, cuantumul intrărilor provenite de la o bancă specializată, astfel cum se menționează la pct.104 și 105, este recunoscut numai până la cuantumul ieșirilor provenite de la aceeași bancă specializată.

Secțiunea 2 Definiții

4. Termenii și expresiile utilizate în prezentul regulament, au semnificația prevăzută în Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor (în continuare – „Legea nr.202 /2017”) și în actele normative ale BNM emise în aplicarea legii menționate.

5. În sensul prezentului regulament se aplică următoarele definiții:

1) „active de nivel 1” înseamnă active cu un nivel extrem de ridicat de lichiditate și de calitate a creditului în conformitate cu secțiunea 2, capitolul II;

2) „active de nivel 2” înseamnă active cu un nivel ridicat de lichiditate și de calitate a creditului. Activele de nivel 2 sunt subîmpărțite în active de nivel 2A și în active de nivel 2B, în conformitate cu secțiunea 2, capitolul II;

3) „client financiar” înseamnă un client care desfășoară ca activitate principală una sau mai multe dintre activitățile enumerate la art.14 din Legea nr.202/2017 sau este una dintre următoarele entități:

a) o bancă;

b) o societate de investiții;

c) o societate financiară nonbancară;

d) un organism de plasament colectiv (în continuare - „OPC”);

e) un fond de investiții cu capital fix;

f) un asigurător;

g) un reasigurător;

h) o societate financiară holding sau o societate financiară holding mixtă;

4) „credit în marjă” înseamnă împrumuturi colateralizate acordate clienților în scopul asumării unor poziții de tranzacționare cu efect de levier;

5) „criză” înseamnă o deteriorare bruscă sau gravă a poziției de solvabilitate sau de lichiditate a unei bănci ca urmare a unor modificări ale condițiilor de piață sau ale unor factori idiosincratice care duc la apariția unui risc semnificativ ca banca să nu își mai poată îndeplini angajamentele care devin scadente în următoarele 30 de zile;

6) „depozite retail” înseamnă o datorie către o persoană fizică sau către un IMM (astfel cum este definit la subpct.9) din prezentul punct), dacă persoana fizică sau IMM-ul s-ar califica pentru clasa expunerilor de tip retail prevăzut la pct.61 din Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate aprobat prin HCE al BNM nr.111 din 24 mai 2018 (în continuare Regulamentul nr.111/2018) și dacă depozitele agregate ale unui astfel de IMM, luate ca grup, nu depășesc 5 milioane lei moldovenești;

7) „finanțare wholesale (finanțare angro)” înseamnă finanțări care nu se încadrează în categoria depozite retail definite la subpct.6) din prezenta secțiune;

8) „ieșiri nete de lichidități” înseamnă quantumul care rezultă din scăderea intrărilor de lichidități ale unei bănci din ieșirile sale de lichidități, în conformitate cu secțiunea 1, capitolul III;

9) „IMM” înseamnă o microîntreprindere, o întreprindere mică și o întreprindere mijlocie, astfel cum prevede Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii;

10) „rezervă de lichidități” înseamnă volumul de active lichide pe care o bancă îl deține în conformitate cu secțiunea 2, capitolul II;

11) „schemă de garantare a depozitelor dintr-un alt stat echivalentă cu reglementările Uniunii Europene (în continuare – schemă de garantare a depozitelor dintr-un alt stat echivalentă UE)” înseamnă o schemă care aplică standardele de protecție a depozitelor din reglementările privind schemele de garantare a depozitelor ale Uniunii Europene (Directiva 2014/49 privind schemele de garantare a depozitelor) cel puțin cu referire la:

- cerințele specifice referitoare la perioada de rambursare;

- la finanțarea ex-ante;

- accesul la mijloace financiare suplimentare în cazul unei solicitări masive a rezervelor sistemului de garantare.

Informația privind echivalența schemei de garantare a depozitelor dintr-un alt stat cu reglementările Uniunii Europene, în care se constată respectarea standardelor menționate va fi păstrată în incinta băncii și va fi prezentată la solicitarea BNM.

12) „societate pentru investiții personale” („PIC”) înseamnă o întreprindere sau o fiducie al cărei proprietar real sau, respectiv, beneficiar efectiv este o persoană fizică sau un grup de

persoane fizice aflate în strânsă legătură, care a fost constituită cu scopul unic de gestionare a patrimoniului proprietarilor și care nu desfășoară nicio altă activitate comercială, industrială sau profesională. PIC poate avea ca obiect și alte activități conexe, cum ar fi separarea activelor proprietarilor de activele corporative, facilitarea transferului de active în cadrul unei familii sau prevenirea divizării activelor după decesul unui membru al familiei, cu condiția ca aceste activități să aibă legătură cu obiectivul principal al gestionării patrimoniului proprietarilor;

13) „swap-uri pe garanții reale (collateral swap)” înseamnă tranzacții în cadrul cărora activele lichide de nivel 1 au fost obținute pe baza unor garanții reale care nu se califică drept active lichide de nivel 1.

Secțiunea 3

Indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate

6. Băncile trebuie să dețină active lichide a căror valoare însumată acoperă diferența dintre ieșirile de lichidități și intrările de lichidități în situații de criză. În acest scop băncile urmează să asigure menținerea nivelurilor rezervelor de lichiditate care sunt adecvate pentru a le permite să facă față eventualelor dezechilibre dintre intrările și ieșirile de lichidități în situații de criză într-o perioadă de 30 de zile-

7. În sensul pct.6 cerința de acoperire a necesarului de lichiditate este egală cu raportul dintre rezerva de lichidități a unei bănci și ieșirile sale nete de lichidități în decursul unei perioade de criză de 30 de zile și se exprimă ca procent. Băncile își calculează indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate în conformitate cu următoarea formulă:

$$\frac{\text{Rezerva de lichidități}}{\text{Ieșirile nete de lichidități în decursul unei perioade de criză de 30 de zile}} = \text{Indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate (\%)}$$

8. Băncilor nu le este permis să dubleze intrările de lichidități și activele lichide.

9. Băncile mențin un indicator de acoperire a necesarului de lichiditate de cel puțin 100%.

10. Prin derogare de la pct.9, băncile pot să își monetizeze activele lichide pentru a-și acoperi ieșirile nete de lichidități în decursul unor perioade de criză, chiar și în cazul în care o astfel de utilizare a activelor lichide poate duce la scăderea indicatorului lor de acoperire a necesarului de lichiditate sub 100% în decursul perioadelor respective.

11. În cazul în care, în orice moment, indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate al unei bănci a scăzut sau ar putea fi în mod rezonabil de așteptat să scadă sub 100%, inclusiv în perioade de criză, aceasta notifică imediat BNM și transmite fără întârziere BNM un plan în vederea restabilirii în timp util a conformității cu cerințele prevăzute la pct.9. Până la restabilirea conformității, banca raportează indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate în conformitate cu Instrucțiunea cu privire la prezentarea de către bănci a rapoartelor COREP în scopuri de supraveghere aprobată prin HCE al BNM nr.117 din 24.05.2018 (în continuare – Instrucțiunea nr.117/2018), zilnic, până la sfârșitul fiecărei zile lucrătoare, cu excepția cazului în care BNM aprobă o frecvență de raportare mai scăzută și un termen de raportare mai lung. BNM acordă astfel de aprobări doar pe baza situației individuale a unei bănci și ținând seama de amploarea și complexitatea activităților băncii. BNM monitorizează punerea în aplicare a planului de restabilire. Elaborarea de către bancă și transmiterea la BNM a planului menționat, nu aduce atingere dreptului BNM de a aplica alte măsuri de supraveghere sau sancțiuni conform Legii nr.202/2017.

12. Băncile își calculează și își monitorizează indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate în lei moldovenești pentru toate elementele menționate la capitolele II și III și componentele acestora, indiferent de moneda de denominare efectivă.

În plus, băncile își calculează și își monitorizează separat indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate pentru anumite elemente, după cum urmează:

1) pentru elementele care fac obiectul raportării separate într-o monedă diferită de lei moldovenești în conformitate cu secțiunea 5 din prezentul capitol, băncile își calculează și își monitorizează separat indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate în acea monedă diferită;

2) pentru elementele denominate în lei moldovenești, în cazul în care valoarea agregată a datoriilor denominate în alte monede decât lei moldovenești depășește sau este egală cu 5% din

totalul datoriilor băncii, excluzând elementele fondurilor proprii și elementele extrabilanțiere, băncile își calculează și își monitorizează separat indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate în lei moldovenești.

Băncile raportează BNM indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate în conformitate cu Instrucțiunea nr.117/2018.

Secțiunea 4

Scenarii de criză în scopul indicatorului de acoperire a necesarului de lichiditate

13. Următoarele scenarii se consideră ca indicatori ai circumstanțelor în care se poate considera că o bancă se confruntă cu o situație de criză:

- 1) retragerea unei proporții semnificative din depozitele sale retail;
- 2) pierderea parțială sau totală a capacității de finanțare wholesale negarantată, inclusiv depozitele wholesale și alte surse de finanțare contingente, cum ar fi liniile de lichiditate sau de credit angajate sau neangajate (care pot fi anulate necondiționat în orice moment fără notificare sau care atrag anularea automată ca urmare a deteriorării bonității debitorului) obținute;
- 3) o pierdere parțială sau totală a finanțării garantate pe termen scurt;
- 4) ieșiri suplimentare de lichidități ca urmare a deteriorării ratingului de credit cu până la trei trepte;
- 5) creșterea volatilității pieței care afectează valoarea garanțiilor reale sau calitatea acestora sau care generează nevoi suplimentare de garanții reale;
- 6) utilizări neprogramate de facilități de lichiditate și de credit;
- 7) obligația potențială de răscumpărare a datoriei sau de onorare a obligațiilor necontractuale.

Secțiunea 5

Obligația de raportare și formatul de raportare

14. Băncile raportează BNM, în lei moldovenești, indiferent de exprimarea efectivă, elementele menționate la capitolele II și III și componentele acestora.

15. Băncile raportează separat BNM elementele menționate la pct.14, atunci când are datorii agregate într-o monedă, inclusiv lei moldovenești, a căror valoare este egală cu sau este mai mare de 5% din total datorii a băncii sau a subgrupului unic de lichiditate.

16. Băncile raportează informațiile prevăzute la pct.14 și 15 conform Instrucțiunii nr.117/2018.

CAPITOLUL II REZERVA DE LICHIDITĂȚI

Secțiunea 1

Prevederi generale privind rezerva de lichidități

Subsecțiunea 1

Componenta rezervei de lichidități

17. Pentru a putea fi eligibile să facă parte din rezerva de lichidități a unei bănci, activele lichide respectă cumulativ, cu excepțiile prevăzute de prezentul capitol următoarele cerințe:

- 1) cerințele generale prevăzute la subsecțiunea 3 din prezenta secțiune;
- 2) cerințele operaționale prevăzute la subsecțiunea 4 din prezenta secțiune;
- 3) criteriile de eligibilitate corespunzătoare pentru clasificarea lor ca active de nivel 1 sau de nivel 2, în conformitate cu secțiunea 2 din prezentul capitol.

Subsecțiunea 2

Componenta rezervei de lichidități pentru fiecare nivel al activelor

18. Băncile respectă în orice moment următoarele cerințe privind componenta rezervei sale de lichidități:

- 1) minimum 60% din rezerva de lichidități este compusă din active de nivel 1;

2) maximum 15% din rezerva de lichidități poate fi deținut sub formă de active de nivel 2B.

19. Cerințele prevăzute la pct.18 se aplică după ajustarea pentru impactul asupra stocului de active lichide pe care îl au finanțările garantate, tranzacțiile de creditare garantate sau tranzacțiile de swap pe garanții reale cu active lichide în cazul în care aceste tranzacții ajung la scadență în termen de până la 30 de zile, după deducerea tuturor marjelor de ajustare aplicabile și cu condiția ca banca să respecte cerințele operaționale prevăzute la subsecțiunea 4 din prezenta secțiune.

20. Băncile stabilesc componența rezervei lor de lichidități în conformitate cu formulele prevăzute în anexa nr.1 la prezentul regulament.

Subsecțiunea 3

Cerințe generale privind activele lichide

21. Pentru a fi considerate active lichide, activele unei bănci îndeplinesc următoarele condiții:

1) Activele sunt un bun, un drept sau un interes deținute de o bancă și negrevate de sarcini. În acest scop, un activ este considerat a fi negrevat de sarcini în cazul în care banca nu face obiectul unei restricții juridice, contractuale, de reglementare sau de alt tip care o împiedică să lichideze, să vândă, să transfere, să atribuie sau, în general, să înstrăineze activul respectiv printr-o tranzacție activă de vânzare fermă sau printr-un acord de răscumpărare în următoarele 30 de zile. Următoarele active sunt considerate a fi negrevate de sarcini:

a) activele incluse într-un portofoliu care sunt disponibile pentru utilizare imediată drept garanții reale pentru a se obține finanțare suplimentară în cadrul unor linii de credit angajate și nefinanțate încă, aflate la dispoziția băncii. Băncile estimează că activele din portofoliu sunt grevate de sarcini în ordinea crescătoare a lichidității în funcție de clasificarea gradului de lichiditate a activelor lichide prevăzute în secțiunea 2 din prezentul capitol, începând cu activele neeligibile pentru rezerva de lichidități;

b) activele pe care banca le-a primit ca garanții reale pentru diminuarea riscului de credit în cadrul unor tranzacții de reverse repo sau al unor tranzacții de finanțare prin titluri și pe care banca le poate înstrăina.

2) Activele nu au fost emise de însăși banca, de întreprinderea sa mamă, alta decât o entitate din sectorul public care nu este o bancă, de filiala sa sau de o altă filială a întreprinderii sale mamă.

3) Activele nu au fost emise de niciuna dintre următoarele entități:

a) o altă bancă, cu excepția cazului în care emitentul este o entitate din sectorul public menționată la pct.31, subpct.3) și la pct.33, subpct.1) și 2);

b) o societate de investiții;

c) un asigurator;

d) un reasigurator;

e) o societate financiară holding;

f) o societate financiară holding mixtă;

g) orice altă entitate care desfășoară una sau mai multe dintre activitățile enumerate la art.14 din Legea nr.202/2017;

4) Valoarea activelor se poate determina pe baza prețurilor de piață difuzate pe scară largă și ușor accesibile. În absența unor prețuri de piață, valoarea activelor se poate determina pe baza unei formule care utilizează date publice. Formulele utilizate trebuie să fie clare și concise.

5) Activele sunt cotate la o bursă recunoscută sau se tranzacționează printr-o tranzacție activă de vânzare fermă sau printr-o tranzacție de răscumpărare simplă pe piețe de răscumpărare general acceptate. Aceste criterii se evaluează separat pentru fiecare piață. Un activ admis la tranzacționare într-un loc de tranzacționare organizat care nu este o bursă recunoscută, nici în Republica Moldova și nici într-un alt stat, este considerat lichid numai în cazul în care locul de tranzacționare constituie o piață activă și de dimensiuni semnificative pentru vânzările ferme de active. Banca ia în considerare următoarele elemente ca criterii minime pentru a evalua dacă un loc de tranzacționare constituie o piață activă și de dimensiuni semnificative în sensul prezentului subpct.:

- a) elemente de probă istorice privind amploarea și profunzimea pieței, astfel cum au fost dovedite de diferențe reduse între prețul de vânzare și cel de cumpărare, de volumul ridicat de tranzacții, precum și de numărul mare și de caracterul divers al participanților pe piață;
  - b) prezența unei infrastructuri de piață robuste.
- 6) Cerințele prevăzute la subpct. 4) și 5) din prezentul punct nu se aplică:
- a) bancnotelor și monedelor menționate la pct.31, subpct.1);
  - b) expunerilor față de băncile centrale menționate la pct.31, subpct.2) și 4) și la pct.33 subpct.2);
  - c) expunerilor față de administrația publică centrală a Republicii Moldova menționate la pct.31 subpct.3) lit.a).

Subsecțiunea 4 ***Cerințe operaționale***

22. Băncile aplică politici și limite care să asigure faptul că activele lichide deținute, inclusiv rezerva lor de lichidități, rămân diversificate în mod corespunzător în orice moment. În aceste scopuri, băncile iau în considerare gradul de diversificare între diferitele categorii de active lichide și în cadrul aceleiași categorii de active lichide menționate în secțiunea 2 din prezentul capitol și orice alți factori de diversificare relevanți, cum ar fi tipurile de emitenți, contrapărțile sau situarea geografică a acestor emitenți și contrapărți.

În temeiul art. 139, alin. (3), lit. m) din Legea nr.202/2017 BNM poate să impună cerințe de lichiditate specifice, inclusiv restricții privind activele lichide deținute de o bancă pentru a asigura respectarea cerinței prevăzute la prezentul alineat. Orice astfel de cerință, inclusiv restricție nu se aplică:

- 1) următoarelor categorii de active de nivel 1:
  - a) bancnotelor și monedelor menționate la pct.31 subpct.1);
  - b) expunerilor față de băncile centrale, astfel cum se prevede la pct.31 subpct.2) și 4);
  - c) activelor care reprezintă creanțe asupra băncilor de dezvoltare multilaterală și asupra organizațiilor internaționale menționate la pct.46 și, respectiv, la pct.47 din Regulamentul nr.111/2018 sau activelor care sunt garantate de acestea;
- 2) categoriilor de active de nivel 1 care reprezintă creanțe asupra administrațiilor centrale sau regionale, asupra autorităților locale sau asupra entităților din sectorul public menționate la pct.31 subpct.3) și 4) sau care sunt garantate de acestea, cu condiția ca banca să dețină activul în cauză pentru a acoperi ieșirile de lichidități în situații de criză în moneda statului respectiv sau ca activul să fie emis de administrațiile centrale sau regionale, de autoritățile locale sau de entitățile din sectorul public din Republica Moldova.

23. Băncile au acces cu ușurință la activele lichide pe care le dețin și sunt capabile să le monetizeze în orice moment în decursul perioadei de criză de 30 de zile, printr-o vânzare fermă sau printr-un acord de răscumpărare pe piețe de răscumpărare general acceptate. Un activ lichid este considerat ca fiind ușor accesibil pentru o bancă în cazul în care nu există obstacole juridice sau practice în ceea ce privește capacitatea băncii de a monetiza activul respectiv în timp util.

Activele utilizate în scopul de a îmbunătăți calitatea creditului în tranzacții structurate sau de a acoperi costurile operaționale ale băncilor nu sunt considerate ca fiind ușor accesibile pentru o bancă.

Activele deținute în alt stat în care există restricții în calea liberei lor transferabilități sunt considerate ca fiind ușor accesibile numai în măsura în care banca folosește aceste active pentru a acoperi ieșirile de lichidități din statul respectiv. Activele deținute într-o valută neconvertibilă sunt considerate ca fiind ușor accesibile numai în măsura în care banca folosește aceste active pentru a acoperi ieșirile de lichidități în moneda respectivă.

24. Băncile asigură faptul că activele lor lichide fac obiectul controlului unei funcții specifice de administrare a lichidităților în cadrul băncii. Respectarea acestei cerințe se consideră adecvată într-unul dintre următoarele moduri:

- 1) plasarea activelor lichide într-un portofoliu separat, gestionat direct de funcția de administrare a lichidităților, cu unicul scop de a fi utilizate ca sursă de fonduri contingente, inclusiv în perioade de criză;

2) instituirea unor sisteme și controale interne care să permită funcției de administrare a lichidităților să dețină un control operațional efectiv pentru a monetiza activele lichide deținute în orice moment în decursul perioadei de criză de 30 de zile și pentru a avea acces la fondurile contingente fără a intra în conflict direct cu orice strategii de afaceri sau de gestionare a riscurilor existente. În special, un activ nu este inclus în rezerva de lichidități în cazul în care monetizarea activului, fără înlocuire, în decursul perioadei de criză de 30 de zile, ar elimina o acoperire care ar crea o poziție de risc deschisă ce ar depăși limitele interne ale băncii.

3) prin combinarea opțiunilor din subpct. 1) și 2) cu aprobarea BNM, cu condiția ca banca să argumenteze necesitatea și condițiile în care aceasta combină modurile respective.

25. Băncile monetizează periodic, cel puțin o dată pe an, un eșantion suficient de reprezentativ din activele lichide pe care le dețin prin vânzare fermă sau printr-un acord de răscumpărare repo simplu pe o piață de răscumpărare general acceptată. Băncile elaborează strategii de înstrăinare a eșantioanelor de active lichide care sunt adecvate pentru:

- 1) a testa accesul la piață și capacitatea de utilizare aferente acestor active;
- 2) a verifica eficacitatea proceselor folosite de bancă pentru monetizarea în timp util a activelor;
- 3) a reduce la minimum riscul de a trimite pieței un semnal negativ ca urmare a monetizării de către bancă a activelor sale în perioadele de criză.

26. Cerința prevăzută la pct.25 nu se aplică activelor de nivel 1 menționate la subsecțiunea 1, secțiunea 2 din prezentul capitol.

27. Cerința prevăzută la pct.23 nu împiedică băncile să acopere riscul de piață aferent activelor lor lichide, sub rezerva îndeplinirii următoarelor condiții:

- 1) banca să instituie mecanisme interne corespunzătoare în conformitate cu pct.23 și 24 pentru a asigura faptul că activele respective sunt în continuare ușor disponibile și sub controlul funcției de administrare a lichidităților;
- 2) intrările și ieșirile nete de lichidități care ar rezulta în caz de lichidare anticipată a acoperirii sunt luate în calcul la evaluarea activului în cauză, în conformitate cu pct.30.

28. Băncile asigură faptul că exprimarea în monede a activelor lor lichide corespunde distribuirii în funcție de monedă a ieșirilor lor nete de lichidități. Cu toate acestea, după caz, BNM poate solicita băncilor să restricționeze necorelarea structurii pe monede prin stabilirea unor limite privind proporția dintre ieșirile nete de lichidități într-o monedă care pot fi acoperite în decursul unei perioade de criză prin deținerea de active lichide care nu sunt exprimate în moneda respectivă. Această restricție poate fi aplicată numai pentru o monedă care poate face obiectul unei raportări separate, în conformitate cu pct.15. Pentru determinarea nivelului oricărei restricții privind necorelarea structurii pe monede care poate fi aplicată în conformitate cu prezentul alineat, se ia în considerare cel puțin următoarele elemente:

- 1) capacitatea băncii de a lua oricare dintre următoarele măsuri:
  - a) utilizarea activelor lichide pentru a genera lichidități în moneda și în jurisdicția în care se efectuează ieșirile nete de lichidități;
  - b) efectuarea de swap valutar și colectarea de fonduri pe piețele valutare în condiții de criză care corespund perioadei de criză de 30 de zile prevăzută la secțiunea 3, capitolul I;
  - c) transferul unui excedent de lichiditate de la o monedă la alta și între jurisdicții și entități juridice în cadrul grupului său în condiții de criză care corespund perioadei de criză de 30 de zile prevăzută la secțiunea 3, capitolul I;

2) impactul variațiilor bruște și adverse ale cursului de schimb asupra pozițiilor necorelate existente și asupra eficacității oricăror acoperiri valutare existente.

29. Orice restricție privind necorelarea structurii pe monede impusă în conformitate cu pct.28 se consideră ca fiind o cerință specifică privind lichiditățile, stabilită ca urmare a evaluărilor și analizelor efectuate în conformitate cu prevederile art.139 alin.(6) și (7) din Legea nr.202 /2017.

Subsecțiunea 5

Evaluarea activelor lichide în scopul calculării indicatorului de acoperire a necesarului de lichiditate

30. În scopul calculării indicatorului său de acoperire a necesarului de lichiditate, banca utilizează valoarea de piață a activelor sale lichide. Valoarea de piață a activelor lichide se reduce în conformitate cu marjele de ajustare prevăzute în secțiunea 2 din prezentul capitol și în conformitate cu pct.27 subpct.2), după caz.

Secțiunea 2 **Active lichide**

Subsecțiunea 1 **Active de nivel 1**

31. Activele de nivel 1 includ doar activele care se încadrează în una sau mai multe dintre următoarele categorii și care întrunesc, în fiecare caz, criteriile de eligibilitate prezentate în cele ce urmează:

1) monede și bancnote;
2) următoarele expuneri față de băncile centrale:
a) activele care reprezintă creanțe asupra BNM. În acest context, creanțele menționate includ:

(i) depozitele overnight ale băncilor la BNM;
(ii) excedentul zilnic de rezerve care se calculează ca diferența pozitivă dintre nivelul efectiv la zi și nivelul stabilit al rezervelor obligatorii. Rezervele obligatorii deținute de bancă la BNM nu se includ în categoria de active de nivel 1;

(iii) depozite la termen la BNM care sunt în mod explicit și contractual rambursabile la notificare. Alte depozite la termen la BNM nu sunt eligibile pentru rezerva de lichidități. Cu toate acestea, în cazul în care termenul expiră în termen de 30 de zile, depozitul la termen ar putea fi considerat ca intrare de lichidități în conformitate cu secțiunea 3, capitolul III;

(iv) valorile mobiliare emise de BNM.

b) activele care reprezintă creanțe asupra sau creanțe garantate de Banca Centrală Europeană;

c) activele care reprezintă creanțe asupra sau creanțe garantate de băncile centrale ale altor țări, cu condiția ca expunerile față de banca centrală sau față de administrația centrală a acestora să primească o evaluare de credit efectuată de o societate de evaluare externă a creditului (ECAI) desemnată, pe care BNM a asociat-o cel puțin cu nivelul 1 de calitate a creditului, în conformitate cu pct.30 din Regulamentul nr.111/2018;

d) rezervele deținute de bancă la o bancă centrală menționată la lit.b) și c) în măsura în care banca are dreptul să retragă aceste rezerve în orice moment în timpul perioadelor de criză și condițiile pentru o astfel de retragere au fost specificate într-un acord între autoritatea competentă relevantă responsabilă de supravegherea băncilor și banca centrală respectivă;

3) activele care reprezintă creanțe asupra sau creanțe garantate de următoarele administrații centrale sau regionale, autorități locale sau entități din sectorul public:

a) administrația publică centrală a Republicii Moldova;

b) administrația centrală a unui alt stat, cu condiția ca acesta să primească o evaluare de credit efectuată de o ECAI desemnată, pe care BNM a asociat-o cel puțin cu nivelul 1 de calitate a creditului, în conformitate cu pct.30 din Regulamentul nr.111/2018;

c) entități din sectorul public, cu condiția ca acestea să fie tratate ca expuneri față de administrația publică centrală a Republicii Moldova în conformitate cu pct.42 din Regulamentul nr.111/2018;

4) activele care reprezintă creanțe asupra sau creanțe garantate de administrația centrală sau de banca centrală a unui alt stat care nu a primit, la evaluarea de credit efectuată de o ECAI desemnată, o evaluare de credit pe care BNM a asociat-o cu nivelul 1 de calitate a creditului, în conformitate cu pct.30 din Regulamentul nr.111/2018, cu condiția ca, în acest caz, banca să poată recunoaște activul ca fiind de nivel 1 doar pentru a acoperi ieșirile nete de lichidități în condiții de criză, efectuate în aceeași monedă în care este exprimat activul.

În cazul în care activul nu este exprimat în moneda națională a statului respectiv, banca poate să recunoască activul ca fiind de nivel 1 doar până la valoarea ieșirilor nete de lichidități ale

băncii în condiții de criză, în valuta respectivă, corespunzând operațiunilor sale în jurisdicția în care se asumă riscul de lichiditate;

5) activele care reprezintă creanțe asupra sau creanțe garantate de băncile de dezvoltare multilaterală și de organizațiile internaționale menționate la pct.46 și, respectiv, la pct.47 din Regulamentul nr.111/2018.

32. Cu excepția celor specificate la pct.38 subpct.1) și 2) în legătură cu acțiunile și unitățile deținute în OPC-uri, nu se aplică nicio marjă de ajustare asupra valorii activelor de nivel 1 rămase.

Subsecțiunea 2 ***Active de nivel 2A***

33. Activele de nivel 2A includ doar activele care se încadrează în una sau mai multe dintre următoarele categorii și care întrunesc, în fiecare caz, criteriile de eligibilitate prezentate mai jos:

1) activele care reprezintă creanțe asupra sau creanțe garantate de administrații regionale, autorități locale sau entități din sectorul public din Republica Moldova, dacă expunerilor față de acestea li se atribuie o pondere a riscului de 20% în conformitate cu pct.34, 35, 37 și cu pct.38, 40, și 41 din Regulamentul nr.111/2018, după caz;

2) activele care reprezintă creanțe asupra sau creanțe garantate de administrația centrală sau de banca centrală a unui alt stat sau de o administrație regională, o autoritate locală sau o entitate din sectorul public dintr-un alt stat, cu condiția ca acestora să li se atribuie o pondere a riscului de 20% în conformitate cu pct.30, secțiunea 2 sau secțiunea 3 din capitolul IV din Regulamentul nr.111/2018, după caz;

3) titlurile de creanță emise de societățile comerciale, care îndeplinesc cumulativ cerințele următoare:

a) primesc, de la o ECAI desemnată, o evaluare de credit pe care BNM a asociat-o cel puțin cu nivelul 1 de calitate a creditului, în conformitate cu secțiunea 9 din capitolul IV din Regulamentul nr.111/2018, sau nivelul echivalent de calitate a creditului în cazul unei evaluări de credit pe termen scurt;

b) valoarea emisiunii de titluri este de cel puțin echivalentul în lei moldovenești a 250 milioane euro calculat la cursul oficial al BNM;

c) scadența maximă a titlurilor, la data emisiunii, este de 10 ani.

34. Valoarea de piață a fiecărui activ de nivel 2A face obiectul unei marje de ajustare de cel puțin 15%.

Subsecțiunea 3 ***Active de nivel 2B***

35. Activele de nivel 2B includ doar activele care se încadrează în una sau mai multe dintre următoarele categorii și care întrunesc, în fiecare caz, criteriile de eligibilitate prezentate mai jos:

1) titlurile de creanță emise de societățile comerciale, care îndeplinesc toate cerințele următoare:

a) au primit o evaluare de credit din partea unei ECAI desemnate, pe care BNM a asociat-o cel puțin cu nivelul 2 de calitate a creditului, în conformitate cu secțiunea 9 din capitolul IV din Regulamentul nr.111/2018, sau cu nivelul echivalent de calitate a creditului în cazul unei evaluări de credit pe termen scurt;

b) valoarea emisiunii de titluri este de cel puțin echivalentul în lei moldovenești a 250 milioane euro calculat la cursul oficial al BNM;

c) termenul maxim de scadență a titlurilor, la data emisiunii, este de 10 ani;

2) acțiunile, cu condiția ca acestea să îndeplinească toate cerințele următoare:

a) să facă parte dintr-un indice pe acțiuni principal:

(i) în Republica Moldova, băncile consideră că este indice pe acțiuni principal indicele compus din acțiunile societăților cotate permanent pe piața reglementată, sau

(ii) într-un alt stat, astfel cum a fost identificat în sensul indicelui pe acțiuni principal de către autoritatea publică relevantă din statul respectiv;

b) sunt exprimate în lei moldovenești sau, în cazul în care sunt exprimate într-o monedă diferită, sunt considerate ca fiind de nivel 2B doar până la quantumul necesar pentru a acoperi

ieșirile nete de lichidități în condiții de criză, în moneda respectivă sau în jurisdicția în care se asumă riscul de lichiditate; și

c) au un istoric cert ca sursă sigură de lichidități, în orice moment, inclusiv în timpul perioadelor de criză. Această cerință este considerată a fi îndeplinită în cazul în care, în cursul unei perioade de 30 de zile de criză pe piață, nivelul de scădere a cursului acțiunii sau de creștere a marjei de ajustare a acesteia nu a depășit 40% sau, respectiv, 40 de puncte procentuale;

d) emitentul a primit o evaluare de credit din partea unei ECAI desemnate, pe care BNM a asociat-o cel puțin cu nivelul 2 de calitate a creditului, în conformitate cu secțiunea 9 din capitolul IV din Regulamentul nr.111/2018.

36. Valoarea de piață a fiecărui activ de nivel 2B face obiectul următoarelor marje de ajustare minime:

1) o marjă de ajustare de 50% pentru titlurile de creanță emise de societățile comerciale menționate la pct.35 subpct.1);

2) o marjă de ajustare de 50% pentru acțiunile menționate la pct.35 subpct.2).

Subsecțiunea 4

Organisme de plasament colectiv

37. Acțiunile sau unitățile deținute în OPC-uri se califică drept active lichide de același nivel ca activele lichide suport ale întreprinderii în cauză, până la o valoare absolută a echivalentului în lei moldovenești a 500 de milioane euro calculat la cursul oficial al BNM, pentru fiecare bancă, în mod individual, cu condiția ca: OPC să investească numai în active lichide și în instrumente financiare derivate, în cel din urmă caz doar în măsura necesară pentru a diminua riscul ratei dobânzii, riscul valutar sau riscul de credit în portofoliu.

38. Băncile aplică următoarele marje de ajustare minime la valoarea acțiunilor sau a unităților pe care le dețin în OPC-uri, în funcție de categoria de active lichide suport:

1) 0% pentru monede și bancnote, precum și pentru expunerile față de băncile centrale, menționate la pct.31 subpct.2);

2) 5% pentru alte active de nivel 1 altele decât cele menționate la pct.1);

3) 20% pentru activele de nivel 2A;

4) 55% pentru titlurile de creanță de nivel 2B emise de societăți comerciale, menționate la pct.35 subpct.1), pentru acțiunile menționate la pct.35 subpct.2).

39. Abordarea la care se face referire la pct.38 se aplică după cum urmează:

1) în cazul în care banca este la curent cu expunerile-suport ale OPC-ului, aceasta poate analiza respectivele expuneri-suport pentru a le atribui marja de ajustare corespunzătoare, în conformitate cu pct.38;

2) în cazul în care banca nu este la curent cu expunerile-suport ale OPC-ului, aceasta trebuie să presupună că OPC-ul investește, până la valoarea maximă permisă conform mandatului său, în ordine crescătoare în active lichide, astfel cum sunt acestea clasificate în sensul pct.38, începând cu cele menționate la subpct.4) și până când se atinge limita totală maximă pentru investiții. Aceeași abordare se aplică pentru a determina nivelul de lichiditate al activelor-suport în cazul în care banca nu cunoaște expunerile-suport ale OPC.

40. Băncile elaborează metodologii și proceduri solide de calculare și raportare a valorii de piață și a marjelor de ajustare pentru acțiunile sau unitățile deținute în OPC-uri. În cazul în care expunerea nu este suficient de semnificativă pentru ca o bancă să elaboreze propriile metodologii, BNM poate acorda derogarea de la elaborarea metodologiilor și procedurilor de calculare și raportare a valorii de piață și a marjelor de ajustare pentru acțiunile sau unitățile deținute în OPC-uri. În cazul în care BNM acordă derogarea respectivă, pentru calcularea și raportarea marjelor de ajustare pentru acțiuni sau unități deținute în OPC-uri banca se poate baza numai pe depozitarul OPC-ului, cu condiția ca OPC-ul să investească exclusiv în titluri și să depoziteze toate titlurile respective la acest depozitar.

41. În cazul în care o bancă nu se conformează cerințelor prevăzute la pct.40 în ceea ce privește acțiunile sau unitățile deținute într-un OPC, aceasta încetează să le recunoască ca active lichide în sensul prezentului regulament, în conformitate cu subsecțiunea 5 din prezenta secțiune.

Subsecțiunea 5 **Neîndeplinirea cerințelor**

42. În cazul în care un activ lichid încetează să mai îndeplinească oricare dintre cerințele generale aplicabile prevăzute la pct.21 sau oricare dintre cerințele operaționale prevăzute la pct.23, banca încetează să mai recunoască activul respectiv ca activ lichid în termen de cel mult 30 de zile de la data la care a avut loc neîndeplinirea cerințelor.

Subsecțiunea 6 **Abordări alternative privind lichiditățile**

43. În cazul în care nu există suficiente active lichide într-o anumită monedă astfel încât băncile să respecte indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate prevăzut la secțiunea 3 din capitolul I, se aplică una sau mai multe dintre următoarele dispoziții:

1) cerința privind coerența între monede, prevăzută la pct.28, nu se aplică în ceea ce privește moneda respectivă;

2) banca poate acoperi deficitul de active lichide într-o anumită monedă cu facilități de credit de la BNM sau de la banca centrală dintr-un alt stat care are moneda respectivă, cu condiția ca facilitatea să respecte toate cerințele următoare:

a) este angajată în mod irevocabil, prin contract, pentru următoarele 30 de zile;

b) pentru facilitatea dată se percepe un comision care trebuie achitat indiferent de sumă, dacă acesta există, retras din facilitatea respectivă;

c) cuantumul acestui comision este stabilit astfel încât venitul net al activelor folosite în scopul de a garanta acordarea facilității să nu fie mai mare decât venitul net al unui portofoliu reprezentativ de active lichide, după ajustarea efectuată pentru a ține seama de orice diferențe semnificative în materie de risc de credit;

3) în cazul în care există un deficit de active de nivel 1, dar există suficiente active de nivel 2A, banca poate deține active suplimentare de nivel 2A în rezerva de lichiditate și plafoanele pentru fiecare nivel de active prevăzut la subsecțiunea 2, secțiunea 1 din prezentul capitol se consideră modificate în mod corespunzător. Aceste active suplimentare de nivel 2A fac obiectul unei marje de ajustare minime egale cu 20%. Orice activ de nivel 2B deținut de bancă continuă să facă obiectul marjelor de ajustare aplicabile în fiecare caz, în conformitate cu prezentul capitol.

44. Băncile aplică derogările prevăzute la pct.43 în mod invers proporțional în ceea ce privește disponibilitatea activelor lichide relevante. Băncile își evaluează necesitățile de lichidități în vederea aplicării prezentei subsecțiuni ținând cont de capacitatea lor de a reduce, printr-o administrare sănătoasă a lichidităților, necesitatea de astfel de active lichide și deținerile de astfel de active de acest tip ale altor participanți pe piață.

CAPITOLUL III **IEȘIRI ȘI INTRĂRI DE LICHIDITĂȚI**

Secțiunea 1 **Ieșirile nete de lichidități**

Subsecțiunea 1 **Definiția ieșirilor nete de lichidități**

45. Ieșirile nete de lichidități sunt egale cu suma ieșirilor de lichidități menționată la subpct.1) din care se scade suma intrărilor de lichidități menționată la subpct.2), dar nu sunt mai mici decât zero; acestea se calculează după cum urmează:

1) suma ieșirilor de lichidități, astfel cum sunt definite în secțiunea 2 din prezentul capitol;

2) suma intrărilor de lichidități, astfel cum sunt definite în secțiunea 3 din prezentul capitol, calculată după cum urmează:

a) intrările exceptate de la plafon, astfel cum se prevede la pct.103 și 104;

b) valoarea cea mai mică, dar nu mai mică decât zero, dintre intrările menționate la pct.105 și 90% din ieșirile menționate la subpct.1) din prezentul punct din care se scad intrările care beneficiază de o exceptare, menționate la pct. 103 și 104;

c) valoarea cea mai mică, dar nu mai mică decât zero, dintre intrările altele decât cele menționate la pct.103 , 104 și 105 și 75% din ieșirile menționate la subpct.1) din prezentul punct din care se scad intrările care beneficiază de o exceptare, menționate la pct.103 și 104 și intrările menționate la pct.105 împărțite la 0,9 pentru a se ține cont de aplicarea plafonului de 90%.

46. Ieșirile și intrările de lichidități se evaluează pe o perioadă de criză de 30 de zile , în ipoteza unui scenariu de criză combinat, legat de specificul băncii — de tip idiosincratic — și legat de piață în general, astfel cum se menționează la pct.13.

47. Calculele prevăzute la pct.45 se efectuează în conformitate cu formula stabilită în anexa nr.2.

Subsecțiunea 2

Cerințe privind evaluarea efectului garanțiilor reale primite în tranzacțiile cu instrumente financiare derivate

48. Băncile calculează ieșirile și intrările de lichidități așteptate într-o perioadă de 30 de zile pentru contractele enumerate în anexa nr.1 la Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de piață potrivit abordării standardizate aprobat prin HCE al BNM nr.114 din 24 mai 2018 (în continuare Regulamentul nr.114/2018) pe o bază netă pentru fiecare contraparte, cu condiția existenței unor acorduri bilaterale de compensare, în conformitate cu reglementările aferente tratamentului riscului de credit al contrapărții pentru bănci. În sensul prezentei subsecțiuni, baza netă se consideră a fi netă de garanțiile reale care urmează a fi primite, cu condiția ca acestea să se califice drept active lichide în temeiul capitolului II din prezentul regulament. Ieșirile și intrările de numerar generate de tranzacțiile cu instrumente derivate pe valute, care implică un schimb de principaluri complet și simultan (sau pe parcursul aceleiași zile), se calculează pe o bază netă, chiar și în cazul în care tranzacțiile respective nu fac obiectul unui acord de compensare bilaterală.

Secțiunea 2

Ieșiri de lichidități

Subsecțiunea 1

Definiția ieșirilor de lichidități

49. Ieșirile de lichidități se calculează prin înmulțirea soldurilor diferitelor categorii sau tipuri de datorii și angajamente extrabilanțiere cu ratele lor preconizate de scadență și de retragere astfel cum este indicat în prezentul capitol.

50. Ieșirile de lichidități menționate la pct.49 au în vedere intrările determinate ca fiind interdependente potrivit subsecțiunii 4 din prezenta secțiune și includ următoarele elemente, în fiecare caz înmulțite cu rata de ieșire aplicabilă:

1) suma curentă de plătit pentru depozitele retail stabile și alte depozite retail în conformitate cu subsecțiunile 2 și 3 din prezenta secțiune;

2) sumele curente de plătit aferente altor datorii care devin scadente, a căror rambursare poate fi solicitată de către emitent sau de către furnizorul finanțării sau care implică o așteptare a furnizorului finanțării ca banca să ramburseze datoria în următoarele 30 de zile, determinate în conformitate cu subsecțiunile 5 și 6 din prezenta secțiune;

3) ieșirile suplimentare determinate în conformitate cu subsecțiunea 9 din prezenta secțiune;

4) suma maximă care poate fi retrasă în următoarele 30 de zile din facilitățile de credit și de lichiditate angajate neutilizate, determinate în conformitate cu subsecțiunea 10 din prezenta secțiune;

5) ieșirile suplimentare identificate în evaluarea efectuată conform subsecțiunii 8 din prezenta secțiune.

Subsecțiunea 2

Ieșiri aferente depozitelor retail stabile

51. Cu excepția cazului în care sunt îndeplinite criteriile privind o rată de ieșire mai ridicată, în conformitate cu pct.55, 56 sau 60, cuantumul depozitelor retail acoperite de schema de garantare

a depozitelor în conformitate cu Legea nr.575/2003 privind garantarea depozitelor în sistemul bancar ori de o schemă de garantare a depozitelor dintr-un alt stat echivalentă UE este considerat stabil și se înmulțește cu 5% în cazul în care depozitul fie:

1) este parte a unei relații comerciale de durată, ceea ce face retragerea foarte puțin probabilă; sau

2) este deținut într-un cont curent deschis la bancă.

52. În sensul pct.51 subpct.1) se consideră că un depozit retail este parte a unei relații de durată în cazul în care deponentul îndeplinește cel puțin unul dintre următoarele criterii:

1) are o relație contractuală activă cu banca care durează de cel puțin 12 luni;

2) are o relație de împrumut cu banca pentru credite rezidențiale sau alte credite pe termen lung;

3) are în bancă cel puțin un alt produs activ, care nu este un credit.

53. În sensul pct.51 subpct.2), un depozit retail este considerat a fi deținut într-un cont curent în cazul în care salariile, veniturile sau tranzacțiile sunt creditate cu regularitate în acest cont și, respectiv, debitate cu regularitate din acest cont.

Subsecțiunea 3

Ieșiri aferente altor depozite retail

54. Băncile înmulțesc cu 10% depozitele retail de alt tip, inclusiv partea din depozitele retail care nu face obiectul subsecțiunii 2 din prezenta secțiune, cu excepția cazului în care se aplică condițiile prevăzute la pct.55.

55. Depozitele retail de alt tip fac obiectul unor rate de ieșire mai ridicate, după cum se stabilește de către bancă, în conformitate cu pct.56, în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții:

1) soldul total al depozitelor, inclusiv toate conturile de depozit ale clientului la respectiva bancă sau la respectivul grup depășește 2,5 milioane lei moldovenești;

2) depozitul este un cont care poate fi accesat doar pe internet;

3) depozitul oferă o rată a dobânzii care îndeplinește oricare dintre următoarele condiții:

a) rata depășește în mod semnificativ rata medie aferentă unor produse retail similare;

b) dobânda este dependentă de evoluția unui indice de piață sau al unui set de indici de piață;

c) dobânda este dependentă de orice variabilă de piață, alta decât o rată a dobânzii variabilă;

4) depozitul a fost inițial un depozit la termen, cu o dată de scadență în termen de 30 de zile sau depozitul are o perioadă fixă de preaviz mai scurtă de 30 de zile, în conformitate cu dispozițiile contractuale, altele decât depozitele care se califică pentru tratamentul prevăzut la pct.59;

5) în cazul băncilor din Republica Moldova, deponentul este rezident într-o altă țară sau depozitul este exprimat într-o altă monedă decât lei moldovenești. În cazul filialelor sau al sucursalelor din alte state ale băncilor din Republica Moldova, deponentul nu este rezident în acest stat sau depozitul este exprimat într-o altă monedă decât moneda națională a acestui stat.

56. Băncile aplică o rată de ieșire mai ridicată, stabilită după cum urmează:

1) în cazul în care depozitele retail îndeplinesc criteriul de la pct.55 subpct.1) sau două dintre criteriile de la pct.55 subpct.2)-5), rata de ieșire aplicată este de 10%;

2) în cazul în care depozitele retail îndeplinesc criteriul de la pct.55 subpct.1) și cel puțin încă un alt criteriu de la pct.55, sau trei sau mai multe criterii de la pct.55, rata de ieșire aplicată este de 15%.

57. În temeiul art. 139 alin.(3) lit.m) din Legea nr.202/2017, BNM solicită băncii să aplice o rată de ieșire mai ridicată ținând cont de specificul activității băncii.

58. Băncile aplică depozitelor retail rata de ieșire menționată la pct.56 subpct.2) atunci când evaluarea prevăzută la pct.55 nu a fost efectuată sau nu este finalizată.

59. Băncile pot exclude din calculul ieșirilor anumite categorii de depozite retail, clar definite, cu condiția ca în absolut fiecare caz banca să aplice cu rigurozitate următoarele prevederi pentru întreaga categorie a depozitelor respective, în afară de cazul în care o exceptare poate fi justificată prin faptul că deponentul se află într-o situație dificilă:

- 1) timp de 30 de zile, deponentul nu poate retrage depozitul; sau
- 2) pentru retrageri anticipate în perioada de 30 de zile, deponentul trebuie să plătească o penalitate care include pierderea dobânzii pe perioada cuprinsă între data retragerii și cea a scadenței contractuale, la care se adaugă o penalitate semnificativă care nu trebuie să depășească neapărat valoarea dobânzii datorate pentru timpul scurs între data depunerii și data retragerii.

În cazul în care o parte din depozitul menționat la primul paragraf poate fi retrasă fără să se aplice o astfel de penalitate, numai partea respectivă este tratată ca depozit la vedere și soldul restant este tratat ca depozit la termen, astfel cum este prevăzut în prezentul alineat. O rată de ieșire de 100% se aplică depozitelor anulate a căror scadență reziduală este mai mică de 30 de zile și în cazul în care a fost convenită plata către o altă bancă.

60. Prin derogare de la pct.54 -59 și de la subsecțiunea 2 din prezenta secțiune, băncile înmulțesc depozitele retail atrase în alte state cu o rată de ieșire mai mare, în cazul în care această rată este prevăzut de legislația națională care stabilește cerințele de lichiditate în statul respectiv.

Subsecțiunea 4

Ieșiri cu intrări interdependente

61. Cu aprobarea prealabilă a BNM, băncile pot calcula o ieșire de lichidități netă prin deducerea din aceasta a unei intrări interdependente care îndeplinește cumulativ condițiile următoare:

- 1) intrarea interdependentă este direct legată de ieșire și nu este luată în considerare la calculul intrărilor de lichidități prevăzut în secțiunea 3 din prezentul capitol;
- 2) intrarea interdependentă este necesară în temeiul unui angajament juridic, contractual sau în materie de reglementare;
- 3) intrarea interdependentă îndeplinește una dintre următoarele condiții:
  - a) are loc în mod obligatoriu înainte de ieșire;
  - b) este primită în termen de 10 zile și este garantată de administrația publică centrală a Republicii Moldova.

Subsecțiunea 5

Ieșiri asociate depozitelor operaționale

62. Băncile înmulțesc cu 25% datoriile rezultate din depozitele care sunt menținute:

- 1) de către deponent, pentru a obține de la bancă servicii de compensare, de custodie, de administrare a numerarului sau alte servicii comparabile în contextul unei relații operaționale de durată;
- 2) de către deponent în contextul unei relații operaționale de durată, alta decât cea menționată la subpct.1) din prezentul punct.

63. Prin derogare de la pct.62, băncile înmulțesc cu 5% cota din datoriile rezultate din depozitele menționate la pct.62 subpct.1) care este acoperită de schema de garantare a depozitelor în conformitate cu Legea nr.575/2003 privind garantarea depozitelor în sistemul bancar sau de o schemă de garantare a depozitelor dintr-un alt stat echivalentă UE.

64. Serviciile de compensare, de custodie, de administrare a numerarului sau alte servicii comparabile menționate la pct.62 subpct.1) acoperă serviciile în cauză doar în măsura în care acestea sunt furnizate în contextul unei relații de durată, care este de o importanță crucială pentru deponent. Depozitele menționate la pct.62 subpct.1) și 2) au limitări juridice sau operaționale semnificative care fac improbabilă efectuarea de retrageri semnificative într-o perioadă de 30 de zile. Fondurile în excedent față de cele necesare pentru furnizarea de servicii operaționale sunt tratate ca depozite neoperaționale.

65. Depozitele rezultate dintr-o relație de bănci corespondente sau din furnizarea de servicii de tip prime brokerage nu sunt tratate ca depozite operaționale și li se aplică o rată de ieșire de 100%.

66. În vederea identificării depozitelor menționate la pct.62 subpct.2), o bancă consideră că există o relație operațională de durată cu un client nefinanciar, cu excepția depozitelor la termen, a depozitelor de economii și a depozitelor efectuate de brokeri, în cazul în care sunt îndeplinite toate criteriile următoare:

1) remunerarea contului este fixată la cel puțin 5 puncte de bază sub rata predominantă pentru depozitele wholesale cu caracteristici comparabile, dar nu este necesar să fie negativă;

2) depozitul este deținut în conturi special desemnate și tarificat fără să se creeze stimulente economice pentru deponent, care să-l determine să-și mențină în depozit fonduri în plus față de ceea ce este necesar pentru relația operațională;

3) tranzacțiile semnificative sunt creditate și debitate în mod frecvent în, respectiv din, contul avut în vedere;

4) este îndeplinit unul dintre următoarele criterii:

a) relația cu deponentul există de cel puțin 24 de luni;

b) depozitul este utilizat pentru minimum 2 servicii active. Aceste servicii pot include accesul direct sau indirect la serviciile de plată naționale sau internaționale, tranzacțiile cu titluri sau serviciile de depozitare.

Doar acea parte din depozit care este necesară pentru a se face uz de serviciul al cărui produs secundar reprezintă depozitul este tratată ca depozit operațional. Excedentul este considerat a fi neoperațional.

Subsecțiunea 6

Ieșiri aferente altor datorii

67. Băncile înmulțesc cu 40% datoriile rezultate din depozitele constituite de clienți care sunt clienți nefinanciar, administrații centrale, bănci centrale, bănci de dezvoltare multilaterală, entități din sectorul public, societăți pentru investiții personale sau de alți clienți care sunt brokeri în materie de depozite, în măsura în care nu intră sub incidența subsecțiunii 5 din prezenta secțiune.

68. Prin derogare de la pct.67, în cazul în care datoriile menționate la punctul respectiv sunt acoperite de schema de garantare a depozitelor în conformitate cu Legea nr.575/2003 privind garantarea depozitelor în sistemul bancar sau de o schemă de garantare a depozitelor dintr-un alt stat echivalentă UE, rata de ieșire aplicată acestora este de 20%.

69. Băncile aplică o rată de ieșire de 0% datoriilor rezultate din propriile cheltuieli de funcționare ale băncii.

70. Băncile aplică datoriilor rezultate din tranzacții de creditare garantată și din operațiuni ajustate la condițiile pieței de capital, astfel cum sunt definite la pct.3 din Regulamentul cu privire la tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de bănci aprobat prin HCE al BNM nr.112 din 24 mai 2018 (în continuare Regulamentul nr.112/2018), care ajung la scadență într-o perioadă de 30 de zile, o rată de ieșire de:

1) 0% dacă datoriile sunt garantate cu active care s-ar califica drept active de nivel 1, în conformitate cu subsecțiunea 1, secțiunea 2, capitolul II sau dacă creditorul este o bancă centrală;

2) 15% dacă sunt garantate cu active care s-ar califica drept active de nivel 2A în conformitate cu subsecțiunea 2, secțiunea 2, capitolul II;

3) 25% dacă sunt garantate cu active care nu s-ar califica drept active lichide în conformitate cu subsecțiunile 1 și 2, secțiunea 2, capitolul II, iar creditorul este administrația publică centrală, o entitate din sectorul public din Republica Moldova sau dintr-un alt stat în care banca a înființat o sucursală/o filială licențiată de statul respectiv sau o bancă de dezvoltare multilaterală. Entitățile din sectorul public care beneficiază de acest tratament se limitează la cele care au o pondere de risc de 20% sau mai mică în conformitate cu pct.42 și 47 din Regulamentul nr.111/2018;

4) 50% dacă sunt garantate cu:

a) titluri de creanță emise de societăți comerciale care s-ar califica drept active de nivel 2B, în conformitate cu pct.35 subpct.1);

b) acțiuni care s-ar califica drept active de nivel 2B, în conformitate cu pct.35 subpct.2);

5) 100% în cazul în care sunt garantate cu active care nu s-ar califica drept active lichide în conformitate cu capitolul II, cu excepția tranzacțiilor vizate la subpct.3) din prezentul punct sau dacă creditorul este o bancă centrală.

71. Swap-urile pe garanții reale care ajung la scadență în următoarele 30 de zile generează o ieșire de lichidități corespunzătoare excedentului de valoare de lichiditate a activelor luate cu

împrumut în raport cu valoarea de lichiditate a activelor date cu împrumut, cu excepția cazului în care contrapartea este o bancă centrală, caz în care se aplică o rată de ieșire de 0%.

72. Soldurile compensatorii deținute în conturi separate în cadrul regimurilor de protecție a clienților impuse de reglementările statelor străine sunt tratate ca intrări în conformitate cu subsecțiunea 1, secțiunea 3 din prezentul capitol și sunt excluse din stocul de active lichide.

73. Băncile aplică o rată de ieșire de 100% tuturor obligațiunilor și altor titluri de creanță emise de bancă, cu excepția cazului în care obligațiunea este vândută exclusiv pe piața retail și deținută într-un cont retail, caz în care instrumentelor respective li se poate aplica același tratament ca și categoriei corespunzătoare de depozite retail. Limitările sunt definite astfel încât aceste instrumente să nu poată fi achiziționate și deținute de alte părți decât clienții retail.

74. Băncile aplică o rată de ieșire de 100% deficitului zilnic de rezerve obligatorii.

Subsecțiunea 7

Ieșirile de lichidități în cadrul unui grup

75. Prin derogare de la subsecțiunea 10 din prezenta secțiune, BNM poate autoriza aplicarea unei rate mai scăzute de ieșire pentru facilitățile de credit sau de lichiditate neutilizate, dacă sunt îndeplinite cumulativ condițiile de mai jos:

1) există motive să se aștepte o ieșire mai mică chiar și în baza unui scenariu de criză combinat, idiosincratic și legat de piață în general, al furnizorului;

2) contrapartea este banca-mamă sau o filială a băncii sau o altă filială a aceleiași bănci-mamă ori este legată de bancă printr-o relație în sensul obligației de întocmire a conturilor consolidate și a unui raport anual consolidat în conformitate cu prevederile Legii contabilității și raportării financiare nr.287/2017;

3) cea mai mică rată de ieșire nu se situează sub rata de intrare aplicată de contraparte;

4) banca și contrapartea sunt înregistrate în Republica Moldova.

Subsecțiunea 8

Ieșiri suplimentare de lichidități pentru alte produse și servicii

76. Băncile evaluează cu regularitate probabilitatea și volumul potențial al ieșirilor de lichidități în decursul unei perioade de 30 de zile pentru produse sau servicii care nu sunt menționate la subsecțiunile 5, 6, 7, 9 și 10 din prezenta secțiune și pe care le oferă sau le sponsorizează sau pe care potențiali cumpărători le-ar considera a fi asociate cu aceste produse sau servicii. Produsele sau serviciile respective includ, dar nu se limitează la acestea, ieșirile de lichidități rezultate din orice elemente extrabilanțiere menționate în reglementările aferente efectului de levier și în anexa nr.1 din Regulamentul nr.111/2018, cum ar fi:

1) alte obligații de finanțare extrabilanțiere și contingente, inclusiv, dar fără a se limita la acestea, facilități de finanțare neangajate;

2) credite și avansuri neutilizate către contrapărți de tip wholesale;

3) credite ipotecare care au fost convenite, dar care nu au fost încă utilizate;

4) carduri de credit;

5) descoperiri de cont (overdrafts);

6) ieșiri de lichidități planificate generate de reînnoirea sau prelungirea unor noi credite retail sau wholesale;

7) sume de plătit planificate aferente instrumentelor financiare derivate;

8) produse extrabilanțiere aferente finanțării comerțului.

77. Ieșirile menționate la pct.76 se evaluează în ipoteza unui scenariu de criză combinat, legat de specificul băncii— de tip idiosincratic — și legat de piață în general, astfel cum se menționează la secțiunea 4, capitolul I. Pentru evaluarea respectivă, băncile iau în considerare, în special, prejudiciile semnificative aduse reputației lor care ar putea rezulta dacă nu furnizează sprijin de lichiditate unor astfel de produse sau servicii. Băncile, la solicitarea BNM, prezintă acesteia, cel puțin o dată pe an, informații privind respectivele produse și servicii în privința cărora probabilitatea și volumul potențial al ieșirilor de lichidități, menționate la pct.76, sunt semnificative, iar BNM stabilește ieșirile care vor fi alocate. BNM poate stabili o rată de ieșire de până la 5% pentru elementele extrabilanțiere aferente finanțării comerțului, astfel cum este

prevăzut în reglementările aferente efectul de levier și în anexa nr.1 din Regulamentul nr.111/2018, în baza informației prezentate de către bănci la solicitarea BNM. În cadrul solicitării BNM va înainta cerințe privind modul, forma, perioada, conținutul informațiilor și data limită de prezentare.

Subsecțiunea 9 **Ieșiri suplimentare**

78. Garanțiile reale, altele decât numerarul și activele menționate la subsecțiunea 1, secțiunea 2 din capitolul II, care sunt furnizate de bancă pentru contractele enumerate în anexa nr.1 din Regulamentul nr.114/2018 și pentru instrumentele financiare derivate de credit, fac obiectul unor ieșiri suplimentare de 20%.

79. Băncile calculează și notifică BNM o ieșire suplimentară pentru toate contractele încheiate ale căror condiții contractuale au ca rezultat, în termen de 30 de zile și în urma unei deteriorări semnificative a calității creditului băncii, ieșiri de lichidități suplimentare sau nevoi de garanții reale suplimentare. Băncile notifică BNM această ieșire cel târziu la data raportării, în conformitate cu secțiunea 5, capitolul I. În cazul în care BNM consideră că ieșirile respective sunt semnificative în ceea ce privește posibilele ieșiri de lichidități ale băncii, aceasta stabilește condiții mai stricte, solicitând băncii să adauge o ieșire suplimentară pentru contractele în cauză, corespunzând nevoilor de garanții reale suplimentare sau ieșirilor de numerar suplimentare care rezultă dintr-o deteriorare semnificativă a calității creditului băncii, corespunzând unei scăderi cu trei niveluri a evaluării externe a creditului său. Banca aplică o rată de ieșire de 100% acestor garanții reale sau ieșiri de numerar suplimentare. Banca revizuieste cu regularitate amploarea acestei deteriorări semnificative, ținând seama de elementele relevante în temeiul contractelor pe care le-a încheiat și notifică BNM privind rezultatele analizei sale.

80. Banca adaugă o ieșire suplimentară corespunzătoare nevoilor de garanții reale care ar rezulta din impactul unui scenariu de piață negativ asupra tranzacțiilor cu instrumente financiare derivate, asupra tranzacțiilor de finanțare și asupra altor contracte ale băncii, în cazul în care acestea sunt semnificative.

Tranzacțiile cu instrumente financiare derivate ale unei bănci sunt considerate semnificative în cazul în care totalul valorilor noționale ale unor astfel de tranzacții a depășit 10% din ieșirile nete de lichidități astfel cum sunt definite la subsecțiunea 1, secțiunea 1 din prezentul capitol, în orice moment, în ultimii doi ani anteriori.

Pentru scopurile prezentului punct ieșirile nete de lichidități definite la subsecțiunea 1, secțiunea 1 din prezentul capitol nu includ ieșirile suplimentare de la următorul alineat.

Ieșirea suplimentară este cel mai mare flux absolut net într-un interval de 30 de zile corespunzător garanțiilor reale realizat pe parcursul ultimelor 24 luni. Băncile pot lua în calcul intrările și ieșirile tranzacțiilor cu instrumente financiare derivate pe o bază netă doar în cazul în care acestea sunt efectuate în cadrul aceluiași acord-cadru de compensare. Fluxul absolut net corespunzător garanțiilor reale se bazează atât pe ieșirile cât și pe intrările efectuate și se calculează la nivelul portofoliului băncii.

81. Băncile iau în considerare, pe o bază netă, ieșirile și intrările așteptate pe parcursul unei perioade de 30 de zile pentru contractele enumerate în anexa nr.1 din Regulamentul nr.114/2018, în conformitate cu pct.48. În cazul unei ieșiri nete, banca înmulțește rezultatul cu o rată de ieșire de 100%. Băncile exclud din aceste calcule cerințele de lichiditate care ar rezulta din aplicarea pct.78, 79 și 80.

82. Băncile adaugă o ieșire suplimentară de 100% corespunzătoare valorii de piață a titlurilor sau a altor active vândute în lipsă și care urmează să fie furnizate în termen de 30 de zile, cu excepția cazului în care banca deține titlurile care urmează să fie furnizate sau le-a împrumutat în condiții care prevăd returnarea acestora doar după termenul de 30 de zile, iar titlurile nu fac parte din activele lichide ale băncilor. În cazul în care poziția scurtă este acoperită de o tranzacție de finanțare prin titluri însoțită de o garanție, banca presupune că poziția scurtă va fi menținută pe toată perioada celor 30 de zile și i se va aplica o rată de ieșire de 0%.

83. Banca adaugă o ieșire suplimentară de 100% corespunzătoare:

1) garanțiilor reale excedentare pe care le deține banca, care pot fi oricând solicitate prin contract de către contraparte;

- 2) garanțiilor reale care trebuie să fie furnizate unei contrapărți în termen de 30 de zile;
- 3) garanțiilor reale corespunzând unor active care ar avea calitatea de active lichide în sensul capitolului II, care se pot substitui, fără acordul băncii, unor active corespunzătoare unor active care nu s-ar califica drept active lichide în sensul capitolului II.

84. Depozitele primite ca garanții reale nu sunt considerate datorii în sensul subsecțiunii 5 sau al subsecțiunii 6 din prezenta secțiune, ci fac obiectul dispozițiilor de la pct.78-83, după caz.

85. Se consideră că activele împrumutate fără garanții și scadente într-o perioadă de 30 de zile fac obiectul unei retrageri integrale, conducând la o ieșire de active lichide de 100%, cu excepția cazului în care banca deține titlurile și acestea nu fac parte din rezerva sa de lichidități.

86. În ceea ce privește furnizarea de servicii de tip prime brokerage, în cazul în care o bancă a acoperit vânzările în lipsă ale unui client corelându-le, pe intern, cu activele unui alt client, iar activele în cauză nu se clasifică drept active lichide, respectivele tranzacții fac obiectul unei rate de ieșire de 50% corespunzând obligației contingente.

Subsecțiunea 10

Ieșiri aferente facilităților de credit și de lichiditate

87. În sensul prezentei subsecțiuni, prin facilitate de lichiditate se înțelege orice facilitate de rezervă angajată, neutilizată, care ar fi folosită pentru a refinanța datoriile unui client în situațiile în care respectivul client nu este în măsură să refinanțeze datoria respectivă pe piețele financiare. Valoarea acesteia se calculează ca valoarea datoriei emise de client, încă neachitată și care ajunge la scadență într-o perioadă de 30 de zile și care este acoperită de facilitate. Partea din facilitatea de lichiditate care acoperă o datorie care nu ajunge la scadență într-o perioadă de 30 de zile este exclusă din domeniul de aplicare al definiției facilității. Orice capacitate suplimentară a facilității este tratată ca o facilitate de creditare angajată cu rata de tragere aferentă, astfel cum este prevăzut în prezenta subsecțiune. Facilitățile generale de capital circulant pentru entități corporative (societăți comerciale) nu vor fi clasificate ca facilități de lichiditate, ci ca facilități de credit.

88. Băncile calculează ieșirile pentru facilitățile de credit și de lichiditate prin înmulțirea valorii facilităților de credit și de lichiditate cu ratele de ieșire corespunzătoare, stabilite la pct.89-91. Ieșirile din facilitățile de credit și de lichiditate angajate sunt calculate ca procent din suma maximă care poate fi retrasă în termen de 30 de zile, fără includerea cerințelor de lichiditate care ar fi aplicabile în temeiul subsecțiunii 8 din prezenta secțiune pentru elementele extrabilanțiere aferente finanțării comerțului și fără includerea vreunei garanții reale puse la dispoziția băncii și evaluate în conformitate cu pct.30, cu condiția ca garanția reală să îndeplinească cumulativ condițiile următoare:

- 1) să poată fi reutilizată sau ipotecată de bancă;
- 2) să fie deținută sub formă de active lichide, dar să nu fie contabilizată ca parte din rezerva de lichidități; și
- 3) să nu fie constituită din active emise de contrapartea facilității sau de una dintre entitățile afiliate ale acesteia.

Suma maximă care poate fi retrasă pentru facilități de credit și de lichiditate este stabilită ca fiind suma maximă care ar putea fi retrasă având în vedere propriile obligații ale contrapărții sau având în vedere calendarul predefinit ale retragerilor contractuale, care devin scadente într-o perioadă de 30 de zile. Toate elementele menționate se confirmă prin informații relevante.

89. Suma maximă care poate fi retrasă în următoarele 30 de zile din facilitățile de credit angajate neutilizate și din facilitățile de lichiditate angajate neutilizate este înmulțită cu 5% în cazul în care facilitățile se încadrează în clasa de expuneri de tip retail.

90. Suma maximă care poate fi retrasă în termen de 30 de zile din facilitățile de credit angajate neutilizate este înmulțită cu 10% în cazul în care facilitățile în cauză îndeplinesc următoarele condiții:

- 1) nu se încadrează în clasa de expuneri de tip retail;
- 2) au fost furnizate unor clienți care nu sunt clienți financiari, inclusiv societăți nefinanciare, administrații centrale, bănci centrale, bănci de dezvoltare multilaterală și entități din sectorul public;

3) nu au fost furnizate în scopul înlocuirii finanțării clientului în situații în care acesta nu își poate acoperi nevoile de finanțare pe piețele financiare.

91. Suma maximă care poate fi retrasă în următoarele 30 de zile din facilitățile de lichiditate angajate neutilizate se înmulțește cu 30%, în cazul în care facilitățile în cauză îndeplinesc condițiile prevăzute la pct.90 subpct.1) și 2), și cu 40%, în cazul în care acestea sunt furnizate către societăți pentru investiții personale.

92. Banca înmulțește suma maximă care poate fi retrasă din alte facilități de credit angajate neutilizate și din alte facilități de lichiditate angajate neutilizate într-o perioadă de 30 de zile cu rata de ieșire corespunzătoare, după cum urmează:

1) 40% pentru facilitățile de credit și de lichiditate acordate băncilor și pentru facilitățile de credit acordate altor societăți financiare reglementate, inclusiv asigurătorilor și societăților de investiții, OPC-urilor sau fondurilor de investiții cu capital fix;

2) 100% pentru facilitățile de credit și de lichiditate acordate clienților financiari, care nu sunt menționate la subpct.1) și la pct.87 - 91.

93. Băncile aplică o rată de ieșire de 100% oricăror ieșiri de lichidități rezultate din datoriile care devin scadente într-o perioadă de 30 de zile, altele decât cele prevăzute la subsecțiunile 2-10 din prezenta secțiune.

Secțiunea 3 Intrări de lichidități

Subsecțiunea 1 Intrări

94. Intrările de lichidități se evaluează pe parcursul unei perioade de 30 de zile. Acestea includ doar intrările contractuale din expuneri care nu sunt restante și în cazul cărora banca nu are niciun motiv să se aștepte la neperformanță în termen de 30 de zile.

95. Intrărilor de lichidități li se aplică o rată de intrare de 100%, inclusiv, în particular, următoarelor lichidități:

1) sumele datorate de bănci centrale și clienți financiari. În ceea ce îi privește pe aceștia din urmă, se consideră că intrările de lichidități provenite în special din următoarele tranzacții fac obiectul ratei de intrare de 100%:

a) titlurile care ajung la scadență într-o perioadă de 30 de zile;

b) operațiunile de finanțare a comerțului cu o scadență reziduală mai mică de 30 de zile;

2) sumele datorate din pozițiile în instrumente de capital legate de indici principali, cu condiția să nu se dubleze cu activele lichide. Sumele respective includ sumele datorate prin contract în următoarele 30 de zile, cum ar fi dividendele în numerar provenite de la astfel de indici principali și sumele în numerar care urmează să fie primite, provenite de la astfel de instrumente de capitaluri proprii care au fost vândute dar nu au fost încă decontate, în cazul în care acestea nu sunt recunoscute drept active lichide în conformitate cu capitolul II.

96. Prin derogare de la pct.95, intrările prevăzute la prezentul alineat fac obiectul următoarelor cerințe:

1) sumele datorate de clienții nefinanciari se reduc, la nivelul plății principalului, fie cu 50% din valoarea lor, fie cu valoarea angajamentelor contractuale de acordare a finanțării luate față de respectivii clienți, în funcție de care dintre cele două valori este mai mare. În sensul prezentului subpct., printre clienții nefinanciari se numără persoanele fizice, IMM, societățile comerciale, administrațiile centrale, băncile de dezvoltare multilaterală sau entitățile din sectorul public;

2) sumele datorate din tranzacții de creditare garantată și din operațiuni ajustate la condițiile pieței de capital, astfel cum sunt definite la pct.3 din Regulamentul nr.112/2018, care sunt garantate cu active lichide, nu se iau în considerare până la valoarea activelor lichide nete de marjele de ajustare aplicabile în conformitate cu capitolul II. Sumele datorate pentru valoarea rămasă sau dacă sunt garantate cu active care nu se califică drept active lichide în conformitate cu capitolul II sunt luate în considerare integral. Nu se permite nicio intrare de lichidități în cazul în care garanția reală este utilizată pentru a acoperi o poziție scurtă în conformitate cu pct.82;

3) sumele datorate din credite în marjă care ajung la scadență contractuală, a căror garanție este constituită din active nelichide, pot beneficia de o rată de intrare de 50%. Intrările respective pot fi luate în considerare numai în cazul în care banca nu utilizează, în scopul acoperirii unor poziții scurte, garanțiile reale pe care le-a primit inițial pentru împrumuturile acordate;

4) sumele datorate pe care banca care datorează sumele respective le tratează în conformitate cu subsecțiunea 5, secțiunea 2 din prezentul capitol, sunt înmulțite cu o rată de intrare simetrică corespunzătoare. În cazul în care rata corespunzătoare nu poate fi determinată, se aplică o rată de intrare de 5%;

5) swap-urile pe garanții reale care ajung la scadență într-o perioadă de 30 de zile conduc la o intrare de lichidități corespunzătoare excedentului de valoare de lichiditate a activelor date cu împrumut în comparație cu valoarea de lichiditate a activelor luate cu împrumut;

6) în cazul în care garanția reală obținută prin operațiuni de reverse repo, de împrumutare de titluri sau de swap pe garanții reale, care ajunge la scadență în următoarele 30 de zile, este reînnoită și utilizată pentru a acoperi pozițiile scurte care pot fi prelungite după termenul de 30 de zile, o bancă presupune că respectivele acorduri reverse repo sau acorduri de împrumut de titluri vor fi reînnoite și nu vor genera nicio intrare de numerar care să reflecte nevoia sa de a continua să acopere poziția scurtă sau să răscumpere titlurile relevante. Pozițiile scurte includ atât situațiile în care, într-un portofoliu echilibrat, banca a vândut un titlu în lipsă (short selling) în mod direct, în cadrul unei strategii de tranzacționare sau de acoperire, cât și situațiile în care băncii îi lipsește un titlu dintr-un portofoliu de operațiuni repo echilibrat și a luat cu împrumut un titlu pentru o anumită perioadă de timp și a dat cu împrumut titlul pentru o perioadă mai îndelungată;

7) orice facilitate de credit sau de lichiditate neutilizată și orice alt angajament primit de la alte entități decât băncile centrale și entitățile menționate la subsecțiunea 3 din prezenta secțiune nu se iau în considerare.

8) sumele datorate din titluri emise de bancă sau de o persoană juridică afiliată acesteia sunt luate în considerare pe o bază netă cu o rată de intrare aplicată pe baza ratei de intrare aplicabile activului-suport în temeiul prezentei subsecțiuni;

9) activele care nu au o dată de expirare contractuală definită se iau în considerare cu o rată de intrare de 20%, cu condiția ca dispozițiile contractului să-i permită băncii să se retragă din contract sau să ceară plata în termen de 30 de zile.

97. Pct.96 subpct.1) nu se aplică sumelor datorate din tranzacții de creditare garantată și din operațiuni ajustate la condițiile pieței de capital, definite la pct.3 din Regulamentul nr.112/2018, care sunt garantate cu active lichide în conformitate cu capitolul II, astfel cum se menționează la pct.96 subpct.2). Intrările provenite din eliberarea soldurilor deținute în conturi separate în conformitate cu cerințele de reglementare privind protejarea activelor destinate tranzacționării ale clienților sunt luate în calcul în integralitate, cu condiția ca respectivele solduri separate să fie menținute în active lichide, astfel cum sunt definite la capitolul II.

98. Ieșirile și intrările așteptate pe o perioadă de 30 de zile din contractele enumerate în anexa nr.1 din Regulamentul nr.114/2018 se calculează pe o bază netă, astfel cum se prevede la pct.48, și se înmulțesc cu 100% în cazul unei intrări nete de lichidități.

99. Băncile nu iau în considerare oricare intrări care provin din oricare dintre activele lichide menționate la capitolul II, altele decât plățile datorate pentru activele care nu sunt reflectate în valoarea de piață a activului.

100. Băncile nu iau în considerare intrările din nicio nouă obligație asumată.

101. Băncile iau în considerare intrările de lichidități care urmează să fie primite în alte state în care există restricții privind transferul sau care sunt exprimate în valute neconvertibile, numai în măsura în care acestea corespund ieșirilor din alt stat, respectiv în valuta în cauză.

Subsecțiunea 2

Plafon aplicabil intrărilor

102. Băncile limitează recunoașterea intrărilor de lichidități la 75% din totalul ieșirilor de lichidități, astfel cum sunt definite în secțiunea 2 din prezentul capitol, cu excepția cazului în care o anumită intrare face obiectul unei exceptări, astfel cum se prevede la pct.103, 104 sau 105.

103. Cu aprobarea prealabilă a BNM, banca poate excepta, în totalitate sau parțial, de la aplicarea plafonului menționat la pct.102, următoarele intrări de lichidități:

1) intrările în cazul cărora furnizorul este o bancă-mamă sau o filială a băncii sau o altă filială a aceleiași bănci-mamă ori este legat de bancă printr-o relație în sensul obligației de întocmire a conturilor consolidate și a unui raport anual consolidat în conformitate cu prevederile Legii contabilității și raportării financiare nr.287/2017;

2) intrările din depozitele constituite la alte bănci în cadrul unui grup de entități care se califică pentru tratamentul prevăzut la pct.19-22 din Regulamentul nr.111/2018;

3) intrările prevăzute la pct.61, inclusiv intrările provenite din împrumuturi legate de creditele ipotecare sau provenite de la o bancă de dezvoltare multilaterală sau de la o entitate din sectorul public pentru care banca a acționat ca intermediar (pass through).

104. Cu aprobarea prealabilă a BNM, băncile specializate pot fi exceptate de la plafonul aplicabil intrărilor atunci când activitățile lor principale sunt leasingul și factoringul, cu excepția activităților descrise la pct.105, și sunt îndeplinite condițiile prevăzute la pct.106.

105. Cu aprobarea prealabilă a BNM, băncile specializate pot face obiectul unui plafon al intrărilor de 90% în cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la pct.106 și activitățile principale ale acestor bănci sunt următoarele:

1) finanțările pentru achiziționarea de autovehicule;

2) contracte de credit pentru consumatori, astfel cum sunt definite în Legea nr.202 /2013 privind contractele de credit pentru consumatori.

106. Băncile menționate la pct.104 exceptate de la plafonul aplicabil intrărilor și băncile menționate la pct.105 pot aplica un plafon de 90%, cu condiția ca acestea să îndeplinească următoarele condiții:

1) activitățile economice prezintă un profil de risc de lichiditate scăzut, ținând cont de următorii factori:

a) calendarul intrărilor este sincronizat cu cel al ieșirilor;

b) la nivel individual, banca nu este finanțată în mod semnificativ prin depozite retail;

2) la nivel individual, cota pe care o reprezintă activitățile lor principale, astfel cum sunt menționate la pct.104 sau 105, depășește 80% din bilanțul total;

3) derogările aferente plafonului aplicabil intrărilor sunt dezvăluite în rapoartele anuale.

107. Exceptările prevăzute la pct.103, 104 și 105, sunt aplicate atât la nivel individual, cât și la nivel consolidat, sub rezerva dispozițiilor de la pct.3 subpct.4).

108. Băncile determină valoarea ieșirilor nete de lichidități în cadrul aplicării plafonului intrărilor în conformitate cu formula prevăzută în anexa nr.2 la prezentul regulament.

Subsecțiunea 3

Intrările de lichidități în cadrul unui grup

109. Prin derogare de la pct.96 subpct.7), BNM poate autoriza aplicarea, a unei rate de intrare mai ridicate pentru facilitățile de credit și de lichiditate neutilizate, atunci când sunt îndeplinite cumulativ condițiile de mai jos:

1) există motive să se aștepte o intrare mai mare chiar în baza unui scenariu de criză combinat, idiosincratic și legat de piață în general, al furnizorului;

2) contrapartea este banca-mamă sau o filială a băncii sau o altă filială a aceleiași bănci-mamă ori este legată de bancă printr-o relație în sensul obligației de întocmire a conturilor consolidate și a unui raport anual consolidat în conformitate cu prevederile Legii contabilității și raportării financiare nr.287/2017;

3) în cazul în care rata de intrare este mai mare de 40%, o rată de ieșire simetrică corespunzătoare este aplicată de către contraparte prin derogare de la subsecțiunea 10, secțiunea 2 din prezentul capitol;

4) banca și contrapartea sunt înregistrate în Republica Moldova.

CAPITOLUL IV

PROCEDURA DE EMITERE DE CĂTRE BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI A

APROBĂRILOR PREALABILE, DEROGĂRILOR, APROBĂRILOR ȘI AUTORIZĂRILOR

Secțiunea 1

Acordarea aprobărilor prealabile

110. Prezenta secțiune se aplică aprobărilor prealabile emise de către BNM potrivit pct.61, 103, 104 și 105. Pentru eliberarea aprobării prealabile banca înaintează către BNM o cerere la care se anexează documentele și informațiile care confirmă îndeplinirea de către bancă a condițiilor stabilite la punctele respective.

111. Cererea, precum și documentele și informațiile menționate la pct.110 se prezintă la BNM în limba română și se semnează de către persoana împuternicită de bancă.

112. În cazul în care documentele și/sau informațiile specificate la pct.110 nu corespund pct.110 și 111, BNM înștiințează în scris banca despre acest fapt în termen de 5 zile lucrătoare de la data depunerii cererii. Banca, în termen de 10 zile lucrătoare de la data recepționării scrisorii BNM, completează și prezintă la BNM documentele și/sau informațiile care lipsesc.

113. În cazul în care banca nu completează în termenul prevăzut la pct.112 setul de documente și informații, BNM informează banca despre încetarea procedurii administrative în termen de 3 zile lucrătoare de la expirarea termenului acordat.

114. În termen de 30 de zile de la data primirii setului complet de documente și informații în conformitate cu prezenta secțiune, BNM eliberează aprobarea prealabilă corespunzătoare sau respinge cererea, informând în scris banca despre decizia sa. BNM poate stabili un termen mai mare pentru emiterea deciziei, care nu va depăși 90 de zile, în condițiile Codului Administrativ, cu informarea băncii.

115. În cazul în care documentele și informațiile prezentate conform prezentei secțiuni sunt insuficiente pentru a lua o decizie cu privire la cererea de aprobare prealabilă în contextul pct.110, BNM este în drept să solicite prezentarea documentelor și a informațiilor suplimentare.

116. Banca este obligată să prezinte informațiile și documentele suplimentare în termenul indicat de BNM, perioadă pe parcursul căreia termenul prevăzut la pct.114 se suspendă.

117. În caz de respingere a cererii pentru obținerea aprobării prealabile, se vor indica temeiurile în baza cărora se respinge cererea. Drept temei de respingere a cererii pentru obținerea aprobării prealabile a BNM sunt considerate următoarele:

1) neîndeplinirea condițiilor stabilite pentru obținerea aprobării prealabile respective, după caz și/sau

2) prezentarea la BNM a informației eronate, neautentice și/sau contradictorii;

3) neprezentarea documentelor și informațiilor care confirmă întrunirea de către bancă a condițiilor stabilite pentru obținerea aprobării prealabile respective.

118. Banca este în drept să aplice prevederile stabilite în aprobările prealabile începând cu data eliberării aprobării prealabile.

Secțiunea 2

Acordarea aprobărilor, derogărilor și impunerea condițiilor mai stricte

119. În cadrul procesului de supraveghere, BNM poate acorda aprobări, derogări și impune condiții mai stricte în cazurile prevăzute la pct.11, 24 subpct.3), 40 și 79.

120. În cazul în care BNM inițiază una din procedurile menționate la pct.119, aceasta informează în scris banca despre acest fapt în termen de 3 zile lucrătoare de la data inițierii procedurii, după caz și la necesitate solicită prezentarea informațiilor și a documentelor relevante care confirmă că banca îndeplinește cerințele stabilite în prezentul regulament.

121. Informația și documentele solicitate se prezintă în limba română și se semnează de către persoana împuternicită de bancă.

122. Prevederile aferente procedurii prevăzute la pct.112-118 se aplică în mod corespunzător.

Secțiunea 3

Acordarea autorizațiilor

123. Autorizațiile se acordă în contextul pct. 75 și 109 atât la solicitarea băncii, cât și la inițiativa BNM în cadrul controalelor din oficiu și/sau pe teren.

124. Prevederile aferente procedurii prevăzute la secțiunea 1, respectiv secțiunea 2 din prezentul capitol se aplică în mod corespunzător.

CAPITOLUL V DISPOZIȚII TRANZITORII

125. Indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate prevăzut la secțiunea 3 capitolul I se aplică după cum urmează:

- 1) 60% din cerința de acoperire a necesarului de lichiditate, începând cu 1 octombrie 2020;
- 2) 70%, începând cu 1 ianuarie 2021;
- 3) 80%, începând cu 1 ianuarie 2022;
- 4) 100%, începând cu 1 ianuarie 2023.

Formule pentru determinarea componenței rezervei de lichidități

1. Banca utilizează formulele prevăzute în prezenta anexă pentru a determina componența rezervei sale de lichidități, în conformitate cu subsecțiunea 2, secțiunea 1 din capitolul II.

2. Calcularea rezervei de lichidități: începând cu data calculării, rezerva de lichidități a băncii este egală cu:

(a) valoarea activelor de nivel 1; plus

(b) valoarea activelor de nivel 2A; plus

(c) valoarea activelor de nivel 2B;

minus valoarea cea mai mică dintre:

(d) suma dintre (a), (b) și (c); sau

(e) „valoarea excedentului de active lichide” calculată în conformitate cu pct. 3 și 4 din prezenta anexă.

3. Valoarea „excedentului de active lichide”: această valoare este formată din componentele definite mai jos:

(a) valoarea ajustată a activelor de nivel 1, care este egală cu valoarea tuturor activelor lichide de nivel 1 care ar fi deținute de bancă în momentul încheierii oricărei tranzacții de finanțare garantate, tranzacții de creditare garantate, tranzacții de schimb de active sau tranzacții cu instrumente financiare derivate garantate care ajunge la scadență într-o perioadă de până la 30 de zile de la data calculării și în cadrul căreia banca și contrapartea fac schimb de active lichide pe cel puțin un segment al tranzacției;

(b) valoarea ajustată a activelor de nivel 2A, care este egală cu valoarea după aplicarea marjelor de ajustare a tuturor activelor de nivel 2A care ar fi deținute de bancă în momentul încheierii oricărei tranzacții de finanțare garantate, tranzacții de creditare garantate, tranzacții de schimb de active sau tranzacții cu instrumente financiare derivate garantate care ajunge la scadență într-o perioadă de 30 de zile de la data calculării și în cadrul căreia banca și contrapartea fac schimb de active lichide pe cel puțin un segment al tranzacției; și

(c) valoarea ajustată a activelor de nivel 2B, care este egală cu valoarea după aplicarea marjelor de ajustare a tuturor activelor de nivel 2B care ar fi deținute de bancă în momentul încheierii oricărei tranzacții de finanțare garantate, tranzacții de creditare garantate, tranzacții de schimb de active sau tranzacții cu instrumente financiare derivate garantate care ajunge la scadență într-o perioadă de 30 de zile de la data calculării și în cadrul căreia banca și contrapartea fac schimb de active lichide pe cel puțin un segment al tranzacției.

4. Calcularea „valorii excedentului de active lichide”: această valoare este egală cu:

(a) valoarea ajustată a activelor de nivel 1; plus

(b) valoarea ajustată a activelor de nivel 2A; plus

(c) valoarea ajustată a activelor de nivel 2B;

minus valoarea cea mai mică dintre:

(d) suma dintre (a), (b) și (c);

(e) $100/60$ înmulțit cu (a);

(f) $100/85$ înmulțit cu suma dintre (a) și (b).

5. Componența rezervei de lichidități după luarea în calcul a încheierii oricărei tranzacții de finanțare garantate, tranzacții de creditare garantate, tranzacții de schimb de active sau tranzacții cu instrumente financiare derivate garantate și aplicarea plafoanelor de mai sus, în conformitate cu subsecțiunea 2, secțiunea 1 din capitolul II, se stabilește după cum urmează:

a' (valoarea ajustată a activelor de nivel 1 după aplicarea plafonului)

= a (valoarea ajustată a activelor de nivel 1 înainte de aplicarea plafonului);

b'(valoarea ajustată a activelor de nivel 2A după aplicarea plafonului)

= $\text{MIN}(b, a \cdot 40/60)$, a

unde b = valoarea ajustată a activelor de nivel 2A înainte de aplicarea plafonului

c' (valoarea ajustată a activelor de nivel 2B după aplicarea plafonului)

$= \text{MIN}(c, (a + b')15/85, \text{MAX}((a 40/60 - b'), 0))$
unde c = valoarea ajustată a activelor de nivel 2B înainte de aplicarea plafonului

Formulă pentru calcularea ieșirilor nete de lichidități

NLO (Net liquidity outflow) = Ieșiri nete de lichidități

TO (Total outflows) = Totalul ieșirilor

TI (Total inflows) = Totalul intrărilor

FEI (Fully exempted inflows) = Intrări exceptate integral

IHC (Inflows subject to higher cap) = Intrări care fac obiectul unui plafon mai ridicat, și
anume de 90% din ieșiri

IC (Inflows subject to cap) = Intrări care fac obiectul unui plafon de 75% din ieșiri

Ieșirile nete de lichidități sunt egale cu totalul ieșirilor minus reducerea pentru intrările
exceptate integral minus reducerea pentru intrările care fac obiectul plafonului de 90% minus
reducerea pentru intrările care fac obiectul plafonului de 75%.

$$NLO = TO - \text{MIN}(FEI, TO) - \text{MIN}(IHC, 0,9 * \text{MAX}(TO - FEI, 0)) - \text{MIN}(IC, 0,75 * \text{MAX}(TO - FEI - IHC/0,9, 0))$$